

LÆRERVEJLEDNING STX/HF

Lærervejledning til kildepakken **8.marts – Kvindernes internationale kampdag**. Kildepakken består af en **elevhenvendt podcast**, der introducerer til kampdagen, dens historiske udvikling, relevans og aktualitet. Til podcasten er der tilkøbet digitaliserede kilder fra Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv samt nutidige artikler om ligestilling, kvindekamp og 8. marts. Nederst i indeværende lærervejledning finder du en pixibeskrivelse af 8. marts og dens historiske udvikling. Til materialet er det tilkøbet længere kilder, som I kan vælge at arbejde videre med, hvis I arbejder med et projekt om ligestilling eller feminisme, eller blot vil dykke dybere ned i 8. marts.

Målgruppe

Kildepakken henvender sig til elever på STX/HF.

Fag

Kildepakken er oplagt at anvende i historie- og samfundsfagsundervisningen, men kan også sagtens anvendes i dansk med et særligt fokus på plakaternes form- og indholdssprog og på argumentationsformerne i de nutidige artikler.

Læringsmål

Kildepakken understøtter en række af Undervisningsministeriets Faglige Mål og Kernestofområder for henholdsvis **Historie A (2022)** og **Samfundsfag A (2017)**.

Eleverne arbejder i **Historie** med kernestofområderne:

- Forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne
- Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra Antikken til i dag
- Politiske og sociale revolutioner
- Demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv
- Historiebrug og -formidling
- Historiefaglige teorier og metoder

Eleverne arbejder i **Samfundsfag** med kernestofområderne:

- Magt- og demokratiopfattelser samt rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene
- Samfundsforandringer og forholdet mellem aktør og struktur
- Politisk meningsdannelse og medier, herunder adfærd på de sociale medier

For både **Historie** og **Samfundsfag** kommer eleverne til gennem kildearbejdet at blive i stand til at **behandle og diskutere** historiske, nutidige og fremtidige **problemstillinger og forandringsmønstre**. Eleverne kommer yderligere til gennem analysearbejdet at blive i stand til at diskutere og perspektivere mennesket som **historieskabt** eller **-skabende**.

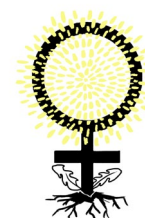
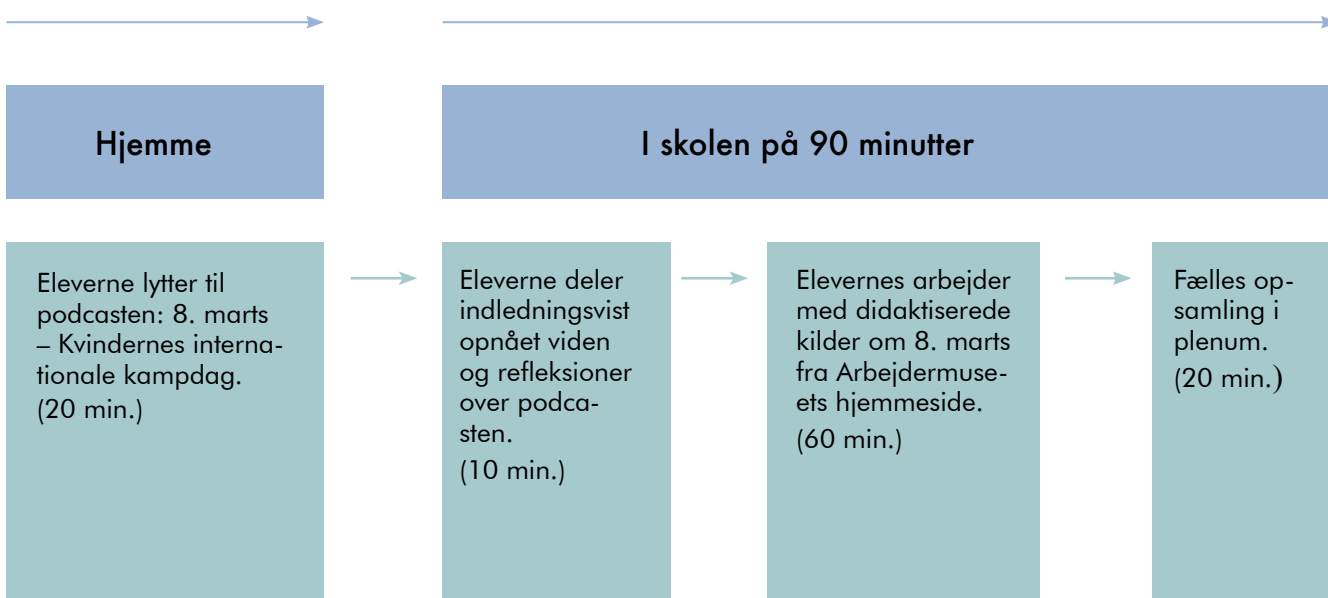
Omsatte læringsmål

Kildepakken **8. marts – Kvindernes internationale kampdag** tager udgangspunkt i den historiske og nutidige kvindekampdag. Eleverne vil igennem kilder fra 1910, 70'erne og 2020'erne skulle analysere kampdagens udvikling, dens kontinuitet, brud og sammenhæng. Eleverne vil gennem lytningen til den indledende podcast blive i stand til at besvare de kildekritiske spørgsmål, der er koblet til kilderne.

Introduktion til og opbygning af materialet

Den samlede kildepakke lægger op til en undervisning og læring baseret på **flipped learning-metoden**, hvor eleverne inden undervisningen gennem teknologi (her podcast) opnår den viden, læreren normalt ville introducere til i selve undervisningen. Flipped learning åbner derfor for en elevcentreret pædagogik og didaktik, hvor der i undervisningen er mere tid til det sværere kildearbejde.

Vi anbefaler, at du opbygger din undervisning som følger:

MATERIALET

Podcasten: 8. marts – Kvindernes internationale kampdag:

8. marts – Kvindernes internationale kampdag er en podcast på 20 minutter, hvor eleverne bliver introduceret til:

- hvad 8. marts er.
- hvad den historisk og nutidigt har sat fokus på.
- hvorfor kvinderne har (haft) brug for en kampdag.

I podcasten indgår fire kilder, der hver især giver deres besyv med på relevansen, aktualiteten og udviklingen af 8. marts.

De fire stemmer er:

- Yildiz Akdogan, forkvinde i Kvinderådet.
- Drude Dahlerup, professor emerita ved Stockholms Universitet, adjungeret professor ved Roskilde Universitet samt medstifter af Rødstrømpebevægelsen.
- Naima Yasin, den ene halvdel af podcasten A Seat At The Table, hvor hun sammen med sin medvært Ingrid Baraka diskuterer feminisme og kvindekampe med udgangspunkt i deres sorte minoritetsbaggrund.
- Alexander Andersson, formand for Dansk Mandesamfund.

Kildepakke

Kildepakken består af fire dele og har til formål at vise den historiske udvikling, kampdagen har gennemgået.

1. del består af en enkelt kilde. Det er et citat fra Clara Zetkin, den tyske socialist og feminist, som er initiativtager til Kvindernes Internationale Kampdag.
2. del består af udvalgte plakater for 8. marts, der dækker perioden fra 70'erne og op til 90'erne. Plakaterne tematiserer kampdagens fokuspunkter.
3. del er en samlet oversigt over alle arrangementer afholdt på 8. marts i 2022.
4. del er udvalgte uddrag og overskrifter af nutidige artikler, der tematiserer kvindekamp og manglende ligestilling i samfundet.

Til alle kilderne medfølger arbejdsspørgsmål, så eleverne er hjulpet på vej med deres kildearbejde. Du kan finde elevsiden med kildepakken og -opgaverne [her](#).

Plenumopsamling og -øvelse

Som afslutning anbefaler vi, at I for at samle op på elevernes arbejde, afslutter med en plenumøvelse med fokus på 8. marts' relevans, legitimitet og aktualitet. Øvelsen sætter fokus på, hvorvidt eleverne opfatter 8. marts som en fejningsdag for ligestilling, eller om de ser dagen som en kampdag for ligestilling.

Facilitering af øvelsen

- Indled med at udlevere en post it til alle eleverne. Fortæl eleverne, at nogle mener, at 8. marts er en fejningsdag, hvorimod andre mener, at den til stadighed er en kampdag.
- Bed eleverne om at vurdere, hvorvidt de mener, 8. marts er en kamp- eller fejningsdag og lad dem skrive deres svar på deres post it.
- Bed dem efterfølgende om at skrive, hvad de tror, at fremtidens 8. marts kommer til at sætte på dagsordenen.
- Når eleverne er færdige med at skrive, skal de hænge deres post it på tavlen.
- I kan nu i fællesskab se, hvor mange der vurderer dagen til at være en fejnings- eller kampdag og i plenum diskutere forskellen i synet på fejnings- og kampdagen, samt hvad kampdagen i et fremtidsperspektiv kommer til at sætte fokus på, og hvorfor eleverne mener det, de gør.

Hvad er 8. marts og kvindernes internationale kampdag i pixiformat?

Kvindernes internationale kampdag blev vedtaget på den anden internationale socialistiske kvindekongres afholdt i København på Jagtvej 69 i 1910. Forslaget om, at kvinderne skulle have en international kampdag blev fremsat af den tyske feminist og socialist, Clara Zetkin, og det blev vedtaget med stor tilslutning fra de 99 deltagere. Formålet med kampdagen var i første omgang at opnå almindelig stemmeret, altså stemmeret til alle på tværs af samfundsklasser og køn. I perioden mellem 1910 og 1921 er der ikke en fast dato for kvindekampdagen, og de arbejdende kvinder afholder den internationale kampdag på forskellige datoer, men altid på en søndag, da de skulle have fri fra fabrikken. I 1921 vedtages det af de kommunistiske kvinder i Sovjetunionen, at 8. marts hvert år skal være kvindernes internationale kampdag. 8. marts blev valgt for at fejre og mindes en arbejderkvindedemonstration i Moskva i 1917. Fejringen af kvindernes internationale kampdag er kommet i bølger. Vi ser den udbredt i:

1. bølge fra slutningen af 1800-tallet og op til starten af 1900-tallet, som retter fokus på kvinders juridiske stilling i samfundet.
2. bølge fra slutningen af 1960'erne som retter fokus på kvinders seksuelle frigørelse, opgør med kønsnormer og kampen for ligeløn.
3. bølge fra 1990'erne som retter fokus på selve forståelsen af kvinderollen, og hvad der kendetegner det kvindelige. Kønsrollerne blev set på som værende socialt konstruerede og ikke en biologisk betingelse. Grupperinger, der tidligere ikke havde følt sig inkluderet i kvindekampen, retter kritik og søger en bredere kvindekamp, såsom LGBTQIA+-personer, transkvinder og kvinder med minoritetsbaggrund.
4. bølge. Det diskuteres, om vi i 2022 reelt står i en fjerde bølge af feminismen, men der rettes særligt fokus på en **intersektionel forståelse af kvindekampen**, hvor man opfatter kvinders kamp som forskellige alt efter, hvilken position denne har i samfundet. En muslimsk minoritetsetnisk kvinde står for eksempel i en mere udsat position end en majoritetsetnisk kvinde. Derudover ser vi også en aktiv brug af internettet og sociale medier i forbindelse med frigørelse af krop, seksualitet og feminitet.

Yderligere fordybelse:

- Lyt til de lange lydclip fra informanterne.
- Gennemgå tidligere historier hos Arbejdermuseet, Anette Eklund Hansens, gennemgang og [beskrivelse af 8. marts' udvikling](#).
- Dyk ned i aviser fra 8. marts og diskuter:
  - o hvordan kampdagen og kvinderne bliver beskrevet.
  - o hvad der kæmpes for.
  - o hvem der afholder arrangementer, og hvorfor de mon gør det.
  - o sammenlign eventuelt aviserne.
- Lyt til 8. Marts-podcastene fra "A Seat At The Table" og diskuter, hvorfor Naima Yasin & Ingrid Baraka giver udtryk for de ting, de gør.
  - o [8. marts - Hvad er der at glædes over?](#) (2022)
  - o [Kvindernes kampdag](#) (2018)
- Læs "[Pladsen på Jagtvej 69 bør hedde noget andet](#)" af Yildiz Akdogan, forkvinde for Kvinderådet, og Henrik Yde, litteraturhistoriker. I kan i klassen diskutere:
  - o Hvad ville det betyde af erindringsværdi at kalde pladsen for 8.marts-pladsen?
  - o Hvorfor er det vigtigt med erindringssteder?
  - o Hvad kunne man ellers kalde pladsen? Og hvorfor?
  - o Hvordan pladsen skulle se ud. Denne øvelse kan I eventuelt formgøre og materialisere for eksempel i modellervoks, som tegninger eller bygge med LEGO.

